

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
 на пів року . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 на місяць . . . 170 кор.

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслакових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня
 крім неділь і руских свят
 о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і
 експедиція «Руслана» під
 ч. І. п. Дембровського (Хорун-
 щина). Експедиція місцева
 в Агенції Соколовського в
 пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає сялише
 на попереднє застереженє.—
 Рекламациі неопечатаніє
 вільні від порта. — Оголо-
 шення звичайні приймають
 ся по ціні 20 с. від стріч-
 ки, а в «Надісланім» 40 с.
 від стрічки. Подяки і при-
 ватні донесення по 30 сот.
 від стрічки.

Відокремлене Галичини.

(X) Відколи горстка варшавських загорільців званих «народовими демократами» або «Всеполяками» захопила в свої руки засноване Щепановским *Słowo polskie*, зробила з него она огнище найкрайнішої і найзавзятішої боротьби і нагінки проти всего, що руске. Найпоганийші напасти і видумки находили місце в тім дзвеніку, щоби запідозрівати найневиннійшу культурну роботу, яка веде до розбудження, освідомлення і народного подвигнення руского населеня. З окликом ратованя мнимого мільона польських населенців перед насильним русценем в східній Галичині розпочали народові демократи ятрить проти руского населеня і всяке змаганє Русинів до осягнення прав запоручених їм основними державними законами пятнувати яко посяганє на польський народний стан посіданя. А щоби в Галичині осягнути необмежену власть самоуправи без всякого вмішуваня і нагляду центрального правительства, поставили Всеполяки в своїй програмі яко найважнійшу точку — відокремленє Галичини, щоби з теперішньої австрійської провінції зробити давню Польщу. Головним борцем за ту ідею виступив професор львівського університету і посол до державної ради та кравого сойму др. Глобінський, котрий не тільки пером в окре-

мій брошурі проповідує відокремленє Галичини яко необхідне домаганє польского народу, але також із своїми прихильниками по різних вічах розповсюджує сю гадку.

Виборча реформа внесена австрійським правительством в державній раді дала опостолам відокремлення Галичини нову понуку до змаганя в тім напрямі. Як небудь на основі правительственной предлоги рускому населеню не припаде приналежнє єму що до людности число посольских мандатів, всеж таки можуть Русини на основі сего закона мати в державній раді поважну репрезентацию (навіть гр. Штірґ лякає ся, що повстане ein mächtiger ukrainischer Club), з якою буде приневолене правительство і інші парламентарні сторонництва числити ся, над котрою не можна буде так легко як нині переходити до дневного порядку. Польське населенє, котре майже рівнозачить ся в Галичині що до числа з руским, а нині на основі давньої ординації і техніки виборчої мало таку могутну репрезентацию (бо 70 послів на 78 з Галичини), на основі нового закона виборчого втратило би в державній раді дотеперішнє верховладнє становище.

Отсе й головна причина, що народові демократи розпочали завзяту боротьбу не тільки проти центрального правительства, котре дало почин до виборчої реформи, але й обвиняють також на-

місника яко спорудника поділу виборчих округів і розділу мандатів на Галичину, що він не станув кріпко в обороні польского стану посіданя. Ся боротьба веде ся не лише в краю, але також з підмогою керманічів польского кода у Відні, а поклик за відокремленем Галичини або т. зв. розширенем краєвої автономії став нині головною точкою програми не лише Всеполяків, але також провідників польского кола.

Позаяк *extrema se tangunt*, отже нині бачимо, що сеї ідеї хопили ся на ново Всенімці, за часів міністерства гр. Бадєцького найзавзятійші противники польского кола, і устами своїх речників в державній раді д-ра Шалька і Вольфа видвигнули в ровправі над виборчою реформою се домаганє яко конечність німецкого населеня в Австрії, щоби з підмогою відокремлення Галичини обезпечити собі перевагу над славянськими силами в будучій державній раді.

Виборча реформа довела отже до такої переміни в поглядах, що нині провідники кола польского є не лише уважними прислухачами Вольфа і Шалька, але притакують та оплескують їх виводи і вдають ся з ними не лише в потайні змови, але ведуть і явні переговори про відокремленє Галичини, як се недавно подав головний їх дневник всепольске *Słowo*.

Так само голосованє численно, як

В. Маслян.

„СНІГОРИ“

Повість Володислава Ст. Реймонта;
 Варшава 1904.

(Дальше).

Яку відповідь дає на се автор, побачимо, приглянувши ся ближше тій феноменальній єго повісти п. з. «Хлопі».

У першого і найбогатішого газди села Липці не діє ся добре. Пережив він вже дві жінки. На літі повдовів по другій, а газдівство велике. Трицять п'ять моргів ґрунту, худоби і статку доволі.

Найстарший син, імовірно з першої жінки, Гжеля, у війську і не зараз верне, бо в московськім війську служба довга. Середущий син, Антек, оженений з дочкою підупавшого газди, сидить при батькови, помагає єму газдувати, але він чує і знає, що праці єго не для него хосен. Єго жінка, Ганка, в своїй пасивности робить так, як каже чоловік, але і она воліла би, якби працювала на своїм. Наймолодше дівча, Юзка, еще не-

доліток, голосу мати не може, як і брата; а поки що, над сею сімєю не добром повіяло.

Старий Матій Борина бачить упадок свого газдівства; нема кому доглянути порядків, ні худоби. Небіщка уміла вязати кінці і уміла запопадати і добра причиняти. По єї смерті змаріло всьо і дріб і безроги і ялівник. Як раз пастих Вітко загнав худобу на загарбане папом громадске пасовиско. Двірські посіпаки хотіли заняти худобу і так зігнали що найкрасшу корову, що ледво долізла до хати. Треба було дорізати. Бачить Матій, що нема єму поради, а добрі куми і вїт громадський, органіст, мельник — всьо сільска аристокрація — подали одинокую раду Матієви: оженити ся — нараїли найкрасшу в селі дівку, Ягню Домініківну.

У Ягни вже нема батька. Мати, баба з пекла родом, держить в руках синів, підстарших парубків, повернувши їх просто в наймитів, бо у неї одним оком в голові донька.

Ягна богата може пійти під пару лиш богачеві, а таким є лиш Матій.

Вправді недобрі вісти ходять про дівованя Ягни, в селі знають не одно про єї вчинки, знає багато об тім сільска газета, Ягустинка, але богацтво Домінікової замикає всім губи, найпаче і тому, що уміє она боронити слави свої дочки.

А Матій знає, що справа з дівованем Ягни «не в чистих», але і він теж незовсім від гріха свободний. І він став як раз до суду, а хоч наймишка Ђвка прогнала справу і потьопала ся в світ з живою памяркою по побуті під стріхою Матія і хоч правовірні дуки сільські стали по стороні Борини, всеж Ягустинка мала нове поле до попису, бо язиком своїм не любила прочищувати слави других.

Отріпавшись з тої притичини і запізавши двір о відшкодованє за дорізану корову, вже тепер Борина про ніщо друге не думає, як лиш про посватанє Ягни. Залицанє було коротке. Встріча на ярмарці, гарний дарунок, кілька значучих слів перекинутих ніби з неохітя — і дорога була промощена.

рідко коли зібраного кола (що очевидно наперед було уложено) за внесенем Все-німця Ш т а й н а, про котре ми недавно писали, є також доказом сего потайного союзу між колом в Всенімцями, в котрім яко посередник грає визначну ролю те-перішній приятель кола гр. Ш т е р н-б е р г.

Отсі події вказують, яких способів хватають ся Всеполяки, а також провідники польского кола, щоби ударемнити виборчу реформу, а здійснити свій ідеал в і д о к р е м л е н е Г а л и ч и н и з верховладою над руским населенем. Забувають одначе всепольські політики, що окрім них, окрім центральних властей і Корони, також і руский нарід є чинником, над котрим не можна перейти так легко до дневного порядку і що руский нарід однодушно стане проти такого відокремлення Галичини, котре рівнало би ся єго закріпощенню і народному заневолению, до якого змагають Всеполяки, котрі зовсім виразно і рішучо відказують Русинам всяких прав на самостійний, народний розвиток.

Інтерпеляція п. Романчука і тов.,

внесена на засіданню державної ради дня 23. марця 1906 до управителя міністерства судівництва в справі розпорядження президії ц. к. висшого суду краєвого у Львові, нарушуючого права рускої мови.

Ц. к. окружний суд в Стрию запорядив в одній езекуційній справі против одного тамошнього урядника ц. к. староства рішенням з д. 27. січня 1906 ч. 1342/3 заєм поборів того урядника і переслав дотичний наказ платничий також ц. к. намісництву у Львові, щоби воно приказало ц. к. податковому урядови в Стрию виплатити відповідну суму до рук вірителя. А що внесенє на дозвіл езекуції вийшло по руски, то по мисли розпоряджень міністерства судівництва з д. 9. липня 1860 ч. 10 40 і з д. 23. лютого 1868 ч. 1124 мусіло й рішення ц. к. окружного суду бути виладжене по руски та й було в тій мові доручене як внескодавцви і довжникови так і ц. к.

До старої Домінікової штурмували в ділі Борини вїйт і вїйтиха, а Борина поки що мав поладнати справу домашню. Він знав, що введенє мачохи під стріху не прийде легко. З пагоди січня капусту зробила Ягна малі обзориши в хаті Матія, бо старий спросив мало не пів громади до сїї роботи і на сполучену з нею гостину. Ягна бачила се газдівство; через єї голову пройшла гадка стати газдинею на все село, а і єї мати вже була не від того, лиш коби Матій записав на жінку 6 моргів найліпшого поля свого.

О поле ходило кождому. Бажають єго богачі, бажають середні і убогі. Коби єго як найбільше, а в одних руках без поділу. Бажає поля Матій яко віна за Ягною, бажає єго Ягна, бож она не продасть молодого віку свого так »за бездурно«.

(Дальше буде).

податковій касі в Стрию і ц. к. намісництву у Львові.

Отже ц. к. намісництво з приводу того руского письма звернуло ся д. 8. лютого с. р. ч. 2312/Пр. з жалобою до президії ц. к. висшого суду краєвого у Львові, а ся видала наслідком того дня 19. лютого с. р. президиальне розпорядженє до ч. 3480/175/6 до президії ц. к. окружного суду стрийского з заміткою, що виладженє згаданого рішення для ц. к. намісництва в рускій мові противить ся розпорядженню міністерства з д. 5. липня 1869 ч. 2354, бо по мисли того розпорядження суди є обовязані як у внутрішнім урядованю так і в переписках з іншими ц. к. урядами і властями уживати урядової мови польської. Отже в сїм випадку треба було рішення, виладжене для сторони по руски, для ц. к. намісництва виладити по польски. Тому президія ц. к. висшого суду краєвого звиває президию ц. к. окружного суду, щоби рішення езекуційне безпроволочно звелїла виладити по польски і переслала єго ц. к. намісництву у формі приписаний для переписок з властями, значить, у формі ноти, написаної по польски. За-разом звиває ся президию окружного суду, щоби своїх підвладних урядників поучила і на будуче не допустила до подібних непорядків.

Се розпорядженє президії ц. к. висшого суду краєвого у Львові опирає ся на хибнім розуміню річи. Бо коли стрийский ц. к. окружний суд переслав рішення ц. к. намісництву, то не було в тім переписки межи властями по мисли мін. розпорядження з д. 5 червня 1869, а ходило тут о здержанє виплати по мисли §. 295. закону з д. 27. мая 1896, В. зак. ч. 79, так що тут ц. к. намісництво являє ся третою особою і підпадає тому самому порядку, як кожда приватна особа. Рішення суду має бути доручене кождій інтересованій стороні рівнозвучно, і не уходить, щоби для котрої небудь з тих сторін, хочби для ц. к. намісництва, вибрано иншу форму — не згадуючи о тім, що таким чином цілком непотрібно збільшалось би працю галицких судів і без того вже надмірну, та без потреби забиралось би їм час.

Врешті згаданий тут випадок є цілком подібний до вписів до ґрунтових книг. Судия має про кождий дозволений впис до тих книг повідомити ц. к. уряд евіденційний і ц. к. уряд податковий, і всі повідомлення доси завсїгди писано в тій мові, в якій вношено просьбу о впис.

Згаданє розпорядженє президії ц. к. висшого суду краєвого у Львові не може, що правда, обовязувати ц. к. судіїв, бо не має воно жадної законної підстави, а навіть суперечить законним постановам. Але що судії, особливо в подібних справах, а ще до того судії Русини, котрі в Галичині стоять під більшим натиском, ледво чи можуть не зважати на розпорядження своїх висших властей, то в сїм разі права рускої мови в ц. к. судах східної Галичини очевидно виставлені є на небезпеченство.

Для того запитуємо Вашу Ексцелленцію: Що думаєте запорядити, щоби права рускої мови, нарушені згаданим розпорядженєм президії ц. к. висшого суду

краєвого у Львові, мали в ц. к. судах східної Галичини відповідне законним постановам пошанованє?

У Відни, д. 21. марця 1906.

3 політичного поля.

Вчера приїхали до Відня всі угорські міністри з бар. Феєрварим на чолі, щоби взяти уділ в нараді кабінету, яка нині відбуде ся в Бургу під проводом цісаря. Предметом нарад буде розписанє нових виборів, якого легальний речинець упливає з днем 12 цвітня. W. Allg. Ztg. доносить, що цісар хоче поінформувати ся особисто про думку кождого з міністрів що до тої квестії. В кабінеті нема повної єдності в сій справі. Президент кабінету бар. Феєрвари і більша частина міністрів є противні розписаню виборів в сїм речинці, а міністри внутрішніх справ Крістофі і справедливости Ланий заявляють ся за реєписанєм. Зрештою зовсім безпідставною є поголоска, розширювана коаліційною прасою, що має бути октройованє право загального голосованя. На кождий спосіб єще одні вибори відбудуть ся на давних підставах. А Budapest. Corresp. називає навіть попередні донесеня W. Allg. Ztg. видуманими, бо в угорскім кабінеті нема жадних ріжниць і крім факту самої коронної наради, всякі інші вісти є безпідставними.

В Альґезірас поступає мароканська конференция нормальним ходом, та не так скоро, як би бажали оптимісти. На початку вчерашнього засідання австро-угорский делегат гр. Вельзерсгайм цофнув свою точку що до надзору пристани Касаблянка. Німецкий делегат згодив ся на то. Спільний надзір французских і іспанських офіцирів, пропонований Америкою, відкинено внаслідок енергїчного опору Франції і Англії. Відтак розділено пристани між надзір французкий і іспанський. Конференция прийняла 5 перших точок комісійних пропозицій. Позістали 3 точки, які відносять ся до інспекторату над поліцією, були предметом живої дискусії.

Положенє в Росії стає знов дуже непевне, а з ріжних сторін надходять вісти, що заносить ся на нову, сим разом ще страшнійшу, як попередну революцію. Загально припускають, що коли не перед великодними святами, то певно на свята вибухне страшна революция. До того причиняє ся не лиш страшна лютість, з якою власти старають ся здусити всякий свобідний рух, але також і поступованє правительства в справі думи і виборів до неї а відтак ще й агітация прихильників давного ладу. З Москви доносять, що на довший спокій не можна числити а противно загально припускають, що ще перед святами а найдалше на Великдень вибухнуть розрухи, приготувані не лиш революціоністами, але також прихильниками »давного ладу«. Щораз голоснійше говорять про контреволюцію, котру хочуть викликати бувший редактор »Моск. Ведом.« і Крушевван, котрі стали верховодами реакційних елементів. Провокаційні відозви, які друкувала поліция в Петербурзі, що правда,

сconfісковано в обох столицях, але на провінції, особливо же в Київі і Мінську роздають їх величезними масами.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Агапія; римо-кат.: Сикста пани. — В четвер: руско-кат.: Савина і Юліяна; римо-кат.: Кирила.

— **Репертоар „Руского народного Театру“ у Львові.** (Саля „Jad Charuzim“ — ул. Бернштайна).

Нині ві втрок «Запорожець за Дунаєм» оперета в 3 діях Артимовського-Гулака. В ролі Карася виступить п. М. Садовський.

В четвер дня 29. с. м. «Продана наречена» опера в 3 діях, Ф. Сметани.

В суботу дня 31. с. м. «Безталанна» драма в 5 діях, Карпенка-Карого. Виступ п. М. Заньковецької.

В неділю дня 1. цвітня «Суета» комедія а 4 діях Карпенка-Карого. Виступ п. М. Заньковецької.

Початок представлень о 7. год. вечер.

Абонамент: першорядний на 6 вистав 15 К, другорядний на 6 вистав 10 К.

— **В львівській „Соколі“** відбули ся * послідньої неділі звичайні загальні збори. Між іншими була на деннім порядку справа зміни §. 1. статута. Задля сего § у міністерія не прийняла до відома нового статута «Сокола» зміненого на зборах минулого року. В тім §. було зазначено, що тов-о може закладати читальні, торговлі, позичкові каси, курси науки письма і т. ин. Міністерія відкинула статут задля неясности програми, а іменно она не знала, чи ті закладані інституції мають оставати в заряді товариства, бо кумульоване агенд ріжних товариств противило би ся законови про товариства. Стилізацію §. 1. поправлено на зборах в той спосіб, що «Сокол» дає почин-ініціативу до закладання тих товариств. З денньої черги старшина здала звіт з цілорічної діяльності, а по довшій дискусії на внесенне ревізійної комісії уділено старшині абсолюторію. При тім ухвалено також будову пожарні у Львові і засноване школи для пожарних інструкторів. Вибір нової старшини відложили збори до часу затвердження міністерією нового статута товариства, бо після нового статута вибирає ся старшину на 3 роки, а не на 1 рік, як було доси. Зборам, які тривали від 3. до 9. год. вечер, проводив голова товариства, п. А. Будзиповський.

— **Звісний бандурист з України** п. Хоткевич виступить у перве в концертом на бандурі у Львові в середу 28. с. м. Концерт відбуде ся в комнатах «Рускої Бесіди» о годині 7. вечер. Вступ по 1 К від особи. Можна надіятися, що сим у нас небувалим виступом зацікавлять ся усі Русини міста Львова і прибудуть послухати нашої народної думки в славній інтерпретації п. Хоткевича. Осібних афішів не розліплює ся.

— **Просьвітний рух на селі.** З Денисова доносить: Рух просьвітно-економічний стає у нас що раз живіший. Дня 4. лютого відбули ся загальні збори Читальні «Просьвіти», на котрих вибрано новий виділ і раджено над розвитком Читальні. Між іншими порішено також одно важне внесенне, с. є, щоби поставити пам'ятник о. Вітошинському, що положив так великі заслуги для розвитку Денисова. Виринула гадка, щоби таким пам'ятником була стипендійна фундація его імені для бідних учеників, або щоби просьвітно-економічні товариства Денисова вибудували спільний великий дім з салею на збори і представлення і назвали іменем о. Вітошинського. Того самого дня по зборах Читальні при участі делегата кружка крамарського з Тернополя відбула ся нарада, на котрій рішено заложити спілку для торговлі і промислу системи Рочдель. Слідуючої неділі дня 11. лютого відбули ся перші загальні збори спілки, на котрих члени заявили понад 100 уділів по 10 К і вибрано заряд. Поручено дирекції ввести спілку в житє

і внести подане до суду о зареєстроване спілки. Є надія, що спілка буде добре розвиватися під проводом о. Копертинського, п. Бородявича і під управою 3 директорів, з котрих оден М. Кузів, покінчив з найліпшим успіхом курс крамарський уряджений філією «Просьвіти» в Тернополі.

— **Нові школи у Львові.** Львівська рада міська рішила на посліднім своїм засіданю, яке відбуло ся дня 22. марця, побудувати в часі чотирох літ вісім нових шкільних будинків на поміщенє міських народних і виділових шкіл. Видаток на ті будови означено на три мільйони корон. На покритє згаданого видатку зятягне ся позичку, яко чинш за льокалі на поміщенє шкіл. Той чинш вносин в послідніх літах більше як 17.000 К, але мимо того 30 клас не має ще постійного поміщеня.

— **3 середніх шкіл.** Число учеників, що ходять до середніх шкіл в сім році в Австрії, вносинь 129.219, з чого 84.395 припадає на гімназії, а 44.824 на реальні школи. В порівнянню з попереднім роком збільшило ся то число о 3728 учеників (2803 в гімназіях і 925 в реальних школах). Найсильніший приріст виказує Галичина, бо аж 2031 учеників. Убютюк виказують німецькі школи в Мораві, Шлезку і Далматії.

— **Нові спілки ощадности і позичок.** В Модричі, дрогобицького повіта, і в Крушельницького повіта, засновано спілки ощадности і позичок, стоваришеня зареєстровані з необмеженою порукою. Настоятелем заряду спілки в Модричі є Василь Коцко, а в Крушельниці о. Олександр Здерковський.

— **Небезпечні видівки.** В послідніх часах появили ся в торговлі ілюстровані перепишені листки з наслідуванем банкнотів коронової валюти. Несовісні люди можуть уживати тих карток до обманьства передовсім в кругах неграмотного населеня, чим допустили би ся злочину з §. 225. кар. зак. Ті видівки не належать до тих правових витворів, про які є бесіда в рози. з 3. серпня 1890 Дн. д. з. ч. 160 і не можуть їх продавати особи, котрі не мають кнгарської концесії.

— **В справі виборчої реформи** львівські соціалісти зібрали ся вчєра на віче в салі Данка при ул. Шайнохи. Реферували як звичайно пп. Гартлеб, Вітик і Долива. Послідній розвинув зовсім инший проєкт виборчої реформи, але стрічав ся так часто з заперечєнями зібраних, що голова зборів відобрав єму голос. Вкінці ухвалено резолюцію, в якій прийнято з вдоволенем правительственну предлогу виборчої реформи, а з другої сторони застережено ся проти продовження 6-місячного осідку на 1 рік, установлення тайної скрутинії, штучного поділу краю і відкриття передмість від міст. Резолюція жадає також побільшення мандатів для Галичини і приділення тої надвишки до міст, а вкінці домагає ся побільшення числа мандатів для Львова до числа 7.

— **Потемкинець перед австрійським судом.** В четвер мин. тижня відбула ся перед звичайним трибуналом карного суду в Станиславові розправа проти матроза Георгія Березнова, котрий належав до збунтованої залогі на чорноморськєм кораблі «Потемкин». Березнов понав в конфлікт з австрійськими параграфами через «ачіщенню». Ідучи пивий зелізницею коло Єзуполя, викрикував, що буде різати Ляхів і Жидів та грозив цісарєви. На донос одного з подорожних, Александра Червіньського, арештував его жандарм на стації в Єзуполі. По розправі Березнова засуджено на 1 місяць арешту за те, що через пияństwo допустив ся злочинів. Обжалованого боронив др. Партицкий.

— **Вулкан Мон Пелє** на острові Мартиніці, причина страшної катастрофи в р. 1902, знов оживив ся і викидає каміне. Серед доохрестних мешканців настала паніка, особливо, що вулкан почав вибухати несподівано і зараз 5 осіб убив камінєм. Перед вибухом було сильне землетрясенє, котре обіймало Мартиніку, Сен Венсен, Гвадалупу, Ст. Люку і Домініку.

— **3 пошти.** На основі розпорядження ц. к. міністерства торговлі дозволено посилати до Великої Британії і Ірландії посилки з приб-

камн вина аж до ваги 340·14 грамів (12 унцій) яко товарів прибіки листовою поштою, придержуючись приписів установленя в листовій тарифі з року 1904 на 38 сторони, точка 10 б) для прибіок з тєчами.

— **Алькоголь а довговічність.** Довгі роки старались учєні певно довідатися „чи алкоголь шкодить людськєму здоров'ю та до якої стєпени“? Що алкоголь є дійсно одною з найстрашніших отруй — ніхто з здоровим розумом перечити не може. Тяжко однак пієнати злі наслідки алкоголю на здоров'є тих людей, що лиш мірно его уживають. Ріжниця поглядів та переконань на тім полі трєвала майже через сто послідних літ. Одна часть учєних твердила, що уміркованє уживанє алкоголічних напиктів не є шкідливим, друга, більша часть учєних твердила противно. Задля браку докладної статистики дуже тяжко було студиювати вплив мірного уживаня алкоголю на здоров'є та житє чоловіка. Без помочи асекураційних товариств потрібної статистики зібрати не мож було, ба навіть і з їх помочию годі було за довгі часи щось певного довідатися а се з тої причини, що за богато років ні одно товариство не відлучувало нічого не пючих людей від тих, що вживали алкоголічних труків лиш мірно. Около 1850. р. деякі головніші товариства для забезпєки житя в Англії, Шкоції і Австралії почали удержувати окремі відділи в своїх книжках для зовсім тверезих людей, а осібні відділи для тих, що пили альк. напикти мірно — і власне з книжок сих послідних вибрано дуже цікаві дати, які вказують, що уживанє алкоголічних напиктів, хотяй як мірно, значно скорочує житє.

Доктори R. P. Hardy і Roderick M. Moore розпочали статистичний розсід в книгах англійського тов-а United Kingdom Temperance Institution про перєсїчну смертєльність обезпєчених, котрі або були зовсім тверезими, або уживали альк. напиктів лиш мірно. Се товариство істнує вже 61 літ і до 1904. року мало 122.473 випадків смерти між своїми члєнами. Загальний вислід сих доходжень так виглядає: Межи 20 а 70 роком житя умерло: а) уживаючих напиктів мірно 75.671; б) зовсім тверезих 56.802, разом всїх випадків смерти 132.473. Єсли від суми уживаючих напиктів мірно 75.671, відтягнемо суму тверезих 56.802, то побачимо, що в тім самім часі 18.869 людей більше умерло з тих, що уживали альк. напиктів, як тих, що нічо не пили. Розсідни висше згаданих докторів представляють ся точно так: В віці між 20. а 30. роком житя умерло нічого не пючих 4.221, пючих мірно 4.677 або о 456 (11%) більше. В віці між 30. а 40. роком житя умерло нічого не пючих 4.201, а пючих мірно 7.041, се є о 2.840 (68%) більше.

В віці між 40. а 50. роком житя умерло: нічого не пючих 6.246, а пючих мірно 10.861 се є о 4.615 (74 %) більше. В віці між 50. а 60. роком житя умерло нічого не пючих 13.056, а пючих мірно 18.524 або о 5.468 (42 %) більше. В віці від 60. до 70. року житя умерло нічого не пючих 20.078 а пючих мірно 34.568, себто о 14.490 (72 %) більше.

Як бачимо з сего рахунку, то пючих мірно умирало найменше 111 на 100 тих, що нічого не пили, а найбільше 174 на 100 тверезих. Найменша ріжниця між здоров'єм пючих умірковано, а тих що нічого не пють, є в молодім віці між 20 а 30 роком, а найбільша між 30 а 50 роком, тоді, коли чоловік повинен бути в силі віку. Причина сєму така, що чоловік молодий не відчуває ще так лихих наслідків алкоголю, між тим як 20 до 30 літ пия хоч і як уміркованого, мусить зломити і найсильніше здоров'є.

— **Дрібні вїсти.** Евідєнциийний офіціал кр. оборони Василь Кичма з 35. п. п. кр. об. дістав з нагоди свого перенєсеня в стан супочинку золотий хрест заслуги. — П. Франц Фуксівна промувала ся на львівськєм університеті на доктора медицини. — У Львові появили ся фальшиві 5 коронівки, роблені з о-

лова. — В Стебнику згоріла оноді частина саліварних будинок.

— Гумористичний кутин.

— Чого ти так притаїв ся, мов спиш?

— Еге, притаїв ся!.. Тепер мовчи та диш, — думатимуть, що спиш, то й шкура ціла буде, а заворушись, то живу укладуть!

— А хіба закон є — укладати?

— Ні! Закон є — не ворухитись.

(«Шершень»).

Телеграми

з дня 27. марця 1906.

Відень. Пос. Шенерер і тов. поставили на нинішнім засіданні палати послів нагляче внесення в справі відокремлення Галичини. Пос. Вольф змінив своє звичайне внесення в тій справі на нагляче.

Відень. Poln. Congres. доносить, що віцепрезидент кр. ради шк. др. Плажек має уступити, а на его місці прийде професор краківського університету др. Леопольд Яворський.

Царгород. Гільмі-баша доносить, що турецьке військо знищило дві ворохобничі болгарські дружини, одну 17. с. м. в Рамні, а другу слідуєчого дня в Дібре.

Париж. Кабінетова рада назначила речинця виборів до палати депутатів на день 6. мая.

Лев Лопатинський.

Четверта заповідь.

(Ілько Пащак)

драма в 5 дійх з гуцульського життя, нагороджена на конкурсі Тов. ім. Котляревського.

(Дальше).

ГАФІЯ.

Она пішла аж у полонину разом з Савкою, бо він уже остане там аж на другий тиждень, а єї пришло разом з малим Василем.

ІЛКО.

Ну, то йдїть вже, кличте дїда до вечерї.

ГАФІЯ.

А ти тільки не відзивай ся до них; хоть би тобі що казали, а ти ладїши зуби і мовчи. Побачиш, що так їх найскорше вмякчїш. Я йже буду сама за тебе говорити. (Виходить в сторону за Мойсеем).

ЯВА II.

ІЛКО сам.

ІЛКО

(берє ложку і сербас молока; відтак берє миску і відливає собацї до черпака та ставляє до буди, а миску обтирає; опїсля крає мамалиги, студить, кличе собаку і кидає по кавалковї до буди, оглядаючи ся при тїм, наче би крає що). Вже, вже я попоїв, а тепер до дїла! (Шлюсить миску з молоком і приглядає ся.) Буде з кварта, може вистане і половина, — се старий чоловік (вливає і вимішує своєю ложкою.) Ага, вже ідуть! (Оглядає ще раз їду, чи стоїть в порядку, берє мамалиги і дробить трохи на тїм місци, де сидїв, накапав молоком і входить поспїшно до хати).

ЯВА II.

МОЙСЕЙ, ГАФІЯ.

ГАФІЯ.

От, завзятий парубок: зїв тай пішов! А може боїть ся тебе розсердити...

МОЙСЕЙ.

Добре має, що пішов. Ти не мене вговорюй, а его, аби вибив собі з голови дурницї, перестав байдикувати і взяв ся до господарства — а тоді не буде потребував передо мною втікати (сїдає і берє ся їсти).

ГАФІЯ.

Гей, коби то серцю мож було розказати!.. А то на него чи якісь чари кинуло того мале дївча, чи що, — хлопець як туман ходить, без неї жити не може!..

МОЙСЕЙ.

Ти знов своє! Ото і ціла біда, що у тебе кождий винен, тільки не твій синок, не твій одиначок.

ГАФІЯ.

Ей, не бий на него та сеж рідна наша дитина. Для когоч, як не для него нам жити.

МОЙСЕЙ.

Почекай, відвдичить ся він тобі ще за то, що ти его так навчила змалку. (Відкладає ложку, павза).

ГАФІЯ.

Та може і правда твоя, чи я тобі перечу? Чогож ти став, та їдж! Я не на те говорю, аби тобі їду відкинути.

МОЙСЕЙ

(у мліваючи).

Ей, не те! Якось так мені млісно, а голова так завертає ся... Чи то сонце так червоно заходить?

ГАФІЯ.

Ая, сонце, — буде знов веремя. От, коби хоч каплинку дощу!..

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 15. до 1. лютого 1906.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєне В недїлі і свята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пїтницї High-Life представлєне. Білєти вчаснїше можна набути в конторї Пльона при ул. Кароля Людвига ч. 9.

Рух залїзничих поїздів

важний від 1. сїчня 1906 після середно-європейського часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12-20*, 6-10, 1-40, 5-45, 9-10*
„ Кракова	2-31*, 6.—, 8-50, 1-30, 5-23, 8-40, 9-50*
„ Підволочиск	7-20, 11-55, 2-30, 10-20, 5-0, 10-20*
„ Лавочного	7-29, 11-45, 10-50*
„ Рави рускої	7-50
„ Станиславова	8-05
„ Самбора	8-15, 1-50, 9-20*
„ Яворова	8-18, 4-32
„ Коломиї	10-05
„ Ряшева	10-35
„ Тухлі	3-45 (від 15/6 до 30/9)
„ Белзця	5—

На Підзамче.

„ Підволочиск 7.—, 2-15, 5-15, 10-2*, 11-34

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	2-45, 4-15, 8-25, 8-35, 2-50, 6-35*, 11—*
„ Іцкан	2-51, 6-15, 9-20, 2-40, 10-40*
„ Підволочиск	6-30, 10-55, 2—, 9—*, 11-05*
„ Яворова	6-55, 5-58
„ Лавочного	7-30, 2-57, 6-25*
„ Самбора	9—, 4-20, 10-55*
„ Белзця	11-10
„ Ряшева	4-10
„ Коломиї	5-50
„ Рави рускої	7-30*
„ Перемишля	10-05* (від 1/5 до 30/0) Хирова Ясла
„ Стрия	11-10*

З Підзамча:

„ Підволочиск 6-43, 11-15, 2-13, 9-23*, 1-24*.

Примітка. Поїзди поспїшні друковані в черевках товстими; поїзди нічні в зазначені звїздкою. Пора пічва числить ся від 6. год. вечер до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди їд. можна набувати через цілий день в мїйскім бюрі ц. к. державних залїзниць, пасажи Гавсмана ч. 9.

МОЙСЕЙ.

Та може се з гусянки. Ой, ой, руки мліють, ноги дріжать...

ГАФІЯ.

Та що тобі такого?.. Гусянка сьвіжа, чистенька (коштує). Гм, в смаку не чути! Ей тобі, здає ся, перейде (ще раз коштує). Бери їсти, то може тебе так з голоду перемлоїло. Трохи чимось задихав, але то вже молоко таке з тої посухи.

МОЙСЕЙ

(берє ложку, отираючи піт з чола і на силу вже без мамалиги зїдає кілька ложок гусянки).

ГАФІЯ.

Ну, а що перейшло?

МОЙСЕЙ

(пускає ложку безвладно).

Ще гірше! (крутить головою). Йой, духу... йой груди розширає... темно... в очах блискає... де я... ратуйте... дусить... (хоче впасти і отирає ся безсилно на ланок; Гафія піддержує его).

ГАФІЯ

(скричала нелюдским голосом).

Ратуйте, ратуйте! Боже, що се таке стало ся? Умирає чоловік... Ратуйте... Ільку!...

(Дальше буде).

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2% листи гіпотечні
 - 4% листи гіпотечні
 - 5% листи гіпотечні преміовані
 - 4% листи Товариства кредитового земского
 - 4% і 4 1/2% листи Банку краєвого
 - 4% позичку краєву
 - 4% облігації пропінційні і всілякі ренти державні
- Тї напери продаємо і купуємо по найточнїйшїм курсї деннім.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. анц.

БАНКУ

Гіпотечного.

„Торбан“

музична бібліотека

видав

Українська Накладня

Львів, Вроновська 8.

Катальог даром і оплатно,

Шість і пів мільйонів корєн відшкодовані!

Будинки, движимости, збіжжє і иншу обезпечав від огневих шкід одинокє рускє асекураційне товариство

„Дністер“

Товариство взаїмних обезпечєнь у Львові, пинок ч. 10. II п.

Шкоди опїшок „Дністер“ дає агенції членами і виплачує зараз признанї відшкодованя.

За 3 лїт виплачено 6.474.534 корєн відшкодовань.

Обезпечєня приймають агенції по всїх містах і більших селах: „Дністер“ дає агенції письмєнным господарям де вже не роблять инші агенції „Дністра“ Агенти „Дністра“ заробили провізю 807.742 корєн

„Дністер“ уділяє громадам позички на 4 проц на закупно сиканок

Полїси „Дністра“ приймають по позичках Банк країнний у Львові і в Чернівцях Галицка Каса ощадности лонтові каси опшадности і сиротинські каси при судах

Чистий зиск річний звертає ся обезпечєннє членам за р. 1905 припадає кождоу члену по 5 проц премії до звороту

На жїтє обезпечєня ся в Краківскім Товаристві тільки через „Дністер“ провапєне від таких обезпечєнь дав „Дністер“ на рускі оброблїнні ціли

Фонди „Дністра“ виносять в кїнцєм р. 1905 суму 372.538 корєн

Стережїть ся огню!